

Provtagningsanvisning Joniserat calcium - Instruktion - Hälso-och sjukvård Region Gävleborg

Titel: Provtagningsanvisning Joniserat calcium	Dokumentkategori: Instruktion	Omfattning: Hälso-och sjukvård Region Gävleborg
Dokumentägare: Vårdenhetschef KKTM Gävle	Dokumentansvarig: Kvalitetsledare Laboratoriemedicin	Beslutsinstans: Vårdenhetschef KKTM Gävle
Diarienummer: Ej tillämpligt		Datum för översyn: Se giltigt t.o.m.

Joniserat calcium

Alternativa sökord	Calciumjon, fri										
Remiss	<p>Beställning via Cosmic eller LabPortalen. Sökväg Cosmic: Kemi → Njure, elektrolyter. Alt. hittas via sökfunktionen.</p> <p>Reservrutin: Pappersremiss (Remiss 1 Bassortiment, Laboriemedicin Region Gävleborg)</p>										
Provtagning	<p>5 mL Li-heparinrör med gel (mintgrön propp)</p> <p>Ta provet med minsta möjliga stas. Röret ska vara helt fyllt. Kapillärprov kan inte användas då joniserat calcium är känsligt för luft.</p> <p>OBS! Får inte proppas av, eller hällas av i nytt rör inför transport.</p>										
Förvaring/transport	<p>Ocentrifugerat prov som inte kan vara lab tillhanda inom 2 timmar ska skickas kylt och svara laboratoriet tillhanda inom 2 timmar.</p> <p>Om längre transporttid än 2 timmar måste provet centrifugeras innan transport.</p> <p>Centrifugerade prover behöver inte skickas kylda om de anländer till laboratoriet inom 4 timmar.</p> <p>Provet är hållbart 4 dygn i kyl efter centrifugering.</p>										
Analyserande laboratorium	Enheten för Klinisk kemi och transfusionsmedicin i Gävle, Bollnäs och Hudiksvall										
Referensintervall	<table> <tr> <td>< 2 dagar</td> <td>1,05–1,48 mmol/L</td> </tr> <tr> <td>2–6 dagar</td> <td>1,10–1,42 mmol/L</td> </tr> <tr> <td>7–29 dagar</td> <td>1,20–1,48 mmol/L</td> </tr> <tr> <td>1 mån–18 år</td> <td>1,19–1,33 mmol/L</td> </tr> <tr> <td>> 18 år</td> <td>1,15–1,35 mmol/L</td> </tr> </table>	< 2 dagar	1,05–1,48 mmol/L	2–6 dagar	1,10–1,42 mmol/L	7–29 dagar	1,20–1,48 mmol/L	1 mån–18 år	1,19–1,33 mmol/L	> 18 år	1,15–1,35 mmol/L
< 2 dagar	1,05–1,48 mmol/L										
2–6 dagar	1,10–1,42 mmol/L										
7–29 dagar	1,20–1,48 mmol/L										
1 mån–18 år	1,19–1,33 mmol/L										
> 18 år	1,15–1,35 mmol/L										
Svarstid	Dagligen										

Ackrediterad	Nej
Efterbeställning	Kan inte efterbeställas.
Patientinformation	Ej tillämpligt
Biobanksprov	Nej
Kommentarer/övrig upplysning	Ej tillämpligt
Medicinsk bakgrund/indikation	Av kroppens calcium finns 99 % i skelettet. Den extracellulära andelen är liten men fysiologiskt central. I plasma förekommer kalcium joniserat ("fritt"), proteinbundet och komplexbundet. Joniserat calcium medierar biologiska effekter. Ungefär hälften av plasmakalcium är joniserat, men fördelningen påverkas av pH och albumin. Joniserat calcium kan mätas vid misstanke om rubbningar i kalciumhomeostasen (t.ex. paratyreoideasjukdom) och när total-Ca kan vara missvisande (avvikelser i albumin eller pH). Joniserat calcium är även att föredra vid de flesta allvarliga sjukdomstillstånd (bland annat vid förekomst av m-komponent, kronisk njursvikt, nylig blodtransfusion), eller då provet ska användas peroperativt eller för att styra intravenös calciumsubstitution. Prov ska tas utan luftkontakt och analyseras skyndsamt eftersom pH-förändringar påverkar resultatet.

Kommunikation och implementering

Dokumentet finns publicerat på samlad sida för provtagningsanvisningar på Samverkanswebben ([Provtagningsanvisningar - Region Gävleborg](#)).

Vid behov av kommunikering om ändringar i dokumentet utses relevanta kvalitetssamordnare som extra uppföljare på dokumentet. Dessa ansvarar sedan för att ändringarna kommuniceras inom berörda verksamhetsområden.

Medverkande och granskare

Dokumentet är framtaget i samarbete med och granskat av metodansvarig, ST-läkare och medicinskt ansvarig för metoden.

Instruktion

Dokumentnamn: Provtagningsanvisning Joniserat calcium - Instruktion - Hälsa-och sjukvård
Region Gävleborg

4(4)

Dokument ID: 09-940152

Giltigt t.o.m.: 2027-05-27

Revisionsnr: 1

Senaste revideringar

Datum	Revisionsnr	Ändring
2026-05-20	1	Nytt dokument anpassat utifrån uppdaterad dokumentstyrning, ersätter dok 09-64061 som arkiveras. Uppdaterat medicinsk bakgrund och referensintervall.